

DOM

afsagt den 12. februar 2016

BS 3-463/2015

mod
Natur- og Miljøklagenævnet
Rentemestervej 8
2400 København NV

Sagens baggrund og parternes påstande

Den 12. september 2014 traf Natur- og Miljøklagenævnet en afgørelse, hvorved nævnet ikke gav medhold i en klage over kommunes påbud af 20. december 2012 om fysisk fjernelse af en garage og en mur beliggende på ejendom

Afgørelsen er sålydende :

"Natur- og Miljønævnets bemærkninger og afgørelse

Spørgsmålet om opsættende virkning af retssagen har ikke længere retlig interesse, da sagsøger har hævet retssagen mod Natur- og Miljønævnet.

Efter planlovens § 58, stk. 1, nr. 4, kan Natur- og Miljøklagenævnet alene tage stilling til retlige spørgsmål. Det er et retligt spørgsmål om Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse skal fortolkes således, at muren skal fjernes i sin helhed.

Natur- og Miljøklagenævnet finder, at nævnets afgørelse af 19. december 2011 efter sin ordlyd omfatter hele muren. Nævnet kan således ikke give klager medhold i, at det ikke står klart, om kommunens påbud indebærer, at hele muren eller kun dele af muren skal fjernes.

Natur- og Miljøklagenævnet kan derfor ikke give medhold i klagen. Kommunens afgørelse af 20. december 2012 står herefter ved magt, således at hele muren skal fjernes.

Kommune fastsætter en ny frist for fjernelse af garagebygningen og muren i dens helhed".

Under denne sag, der er anlagt den 11. marts 2015, har påstået Naturklagenævnet, fremover kaldet nævnet, tilpligtet at anerkende, at nævnets afgørelse af 12. september 2014 i sag er ugyldig.

Nævnet har påstået frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

Parterne er ikke enige om, hvilke spørgsmål retten kan tage under påkendelse ved prøvelse af afgørelsen af 12. september 2014. Det fremgår af retsbogen af 25. juni 2015 fra et forberedende retsmøde, at det er opfattelse, at afgørelsen af 12. september 2014 angår både en mur og en garage. Det er nævnets opfattelse, at afgørelsen alene angår muren, og at der tidligere er truffet afgørelse om afslag på retlig lovliggørelse af garagen og muren, og at er afskåret fra på nuværende tidspunkt at få prøvet de tidligere afslag. Parternes påstandsdokumenter er udarbejdet i overensstemmelse med de synspunkter, parterne fremsatte under forberedelsen.

Parterne er enige om, at nævnets sagsfremstilling i den indbragte afgørelse (sagens bilag 8) er korrekt.

Som bilag 2 har været fremlagt stævning af 18. juni 2012, med bilag. Det fremgår heraf, at indstævnedede nævnet med påstand om, principalt at nævnet skulle anerkende, at skulle have landzone-tilladelse til en opført garagebygning og mur på sin ejendom, subsidiært at nævnet skulle dømmes til at anerkende, at nævnets afgørelse af 19. december 2011 i sag var ugyldig for såvidt angår afgørelse om afslag på tilladelse til garagebygningen samt muren på ejendom. Stævningen var blandt andet bilagt kommunes afgørelse af 6. november 2009, hvorved kommune meddelte landzonetilladelse vedrørende 6 ferielejligheder, en garagebygning og en havemur på nærmere anførte vilkår. kommune havde vurderet, at tilladelserne ikke havde nogen umiddelbare konsekvenser i relation til de omkringliggende landbrugsejendomme. Det er anført, at landzonetilladelsen bortfaldt, hvis den ikke var udnyttet inden 3 år, og at landzonetilladelsen ikke måtte udnyttes, før klagefristen var udløbet, og der ikke var klaget over tilladelsen.

kommunes landzonetilladelse blev påklaget til nævnet af to klagere henholdsvis den 8. og 9. december 2009. Den 19. december 2011 traf nævnet afgørelse i sagen (sagens bilag 1). Nævnet stadfæstede kommunens tilladelse til at indrette de 6 ferielejligheder, men ændrede kommunens tilladelse til opførelse af garagebygningen og muren til afslag. Det fremgår, at afgørelsen var endelig og ikke kunne indbringes for andre administrative myndigheder, og at eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skulle anlægges inden 6 måneder jf. planlovens § 62. Endelig fremgår det, at nævnet havde truffet afgørelsen efter § 58, stk. 1, jf. § 35, stk. 1 i lov om planlægning.

Parterne er enige om, at det var nævnets afgørelse i bilag 1, der var indbragt for domstolene ved stævningen af 18. juni 2012.

har under hovedforhandlingen i nærværende sag oplyst, at den først anlagte sag blev hævet, fordi han ikke indenfor tidsfristen havde opfyldt vilkårene i tilladelsen hverken vedrørende garagen eller muren.

Som bilag 4 i nærværende sag er fremlagt det brev, advokat sendte til retten og modparten, hvorved den første sag blev hævet. Brevet er sålydende :

"BS 1306/12 mod Natur- og Miljøklagenævnet.

Med henvisning til ovennævnte sag skal jeg herved på vegne sagsøger hæve denne.

Jeg har telefonisk meddelt dette til modparten.

Begrundelsen for at sagen hæves er, at sagen mangler retlig interesse. Det er min opfattelse, at såvel retten som sagsøgte ligeledes burde have påberåbt sig på et langt tidligere tidspunkt.

Forholdet er det, at Kommune den 6. november 2009 gav en betinget landzonetilladelse på 3 år.

Denne betingede landzonetilladelse bortfaldt den 6. november 2012. Fra og med dette tidspunkt har nærværende sag ikke haft retlig interesse.

Dette spørgsmål må indvirke omkostningsafgørelsen, og jeg skal tillade mig at foreslå, at der berammes en frist for, at såvel sagsøger som sagsøgte kan fremkomme med et indlæg med hensyn til sagsomkostninger.

Kopi af nærværende er fremsendt til Kammeradvokaturen pr. mail"

Som bilag 5 er fremlagt påbud om lovliggørelse vedrørende ejendom af 20. december 2012 fra kommune. Heraf fremgår blandt andet følgende:

"...

PÅBUD

...

Natur- og Miljøklagenævnet ændrede ved afgørelse af 19. december 2011 kommunens landzonetilladelse til opførelse af garagebygning og muren til et afslag.

kommune skal herefter fastsætte en frist for fjernelse af muren og garagen"

..."

Som sagens bilag 7 er fremlagt klage over kommunens afgørelse i bilag 5.

Efter at have hævet retssagen mod nævnet korresponderede advokat med kommune med henblik på at finde en forligsmæssig løsning, blandt andet foreslog at etablere grøn beplantning langs

dele af muren.

har forklaret, at han er direktør i et firma, der hedder
 Han bor på den ejendom, sagen drejer sig om. Sagen startede helt tilbage i år 2000, hvor hans nyindflyttede nabo klagede over, at han rodede meget inde på sin ejendom. Senere fik de et svar fra Amtet om, at der ikke var nogen problemer udover, at han skulle begrænse sine containere til at stå bag ejendommen. I 2005 begyndte han at renovere sin ejendom. Den trængte blandt andet til nyt tag. Ejendommen er opdelt i 3. Selve privat ejendommen er én del. Den renoverede han og byggede en mur rundt om den i 2005. Efterfølgende i 2005/2006 byggede han muren omkring den næste del af ejendommen. Det er der, hvor alle husene ligger. Hele ejendommen er på 42.000 m², og han har ikke bygget mur rundt om hele ejendommen. Han har kun hegnet 3 eller 4.000 m² ind. Han kan ikke præcist huske det. Det er kun bygningerne, han har hegnet ind. Ned mod marken er der kun hegnet ind til skel af hans egen mark. Det er kun 3/4 af muren, der vender mod fremmede. Før han opførte muren, var der en kæmpe stor hæk. Der var mange hjemmerøverier, og han er i kraft af sit job særligt truet af hjemmerøverier. Han opførte muren for at beskytte sig selv og sin familie. Derfor opførte han muren i stedet for hækken i 2005 rundt om privat delen. De fik en masse ros for renoveringen. Det var derefter, de besluttede at hegne alle bygningerne ind. Han ringede til kommunen for at spørge, hvordan han skulle forholde sig. Han fik at vide, at han skulle overholde byggeregulativet, og ellers var der ikke problemer. Muren måtte bare ikke være højere end 1,80 m. I 2007 begyndte han at renovere bygningerne indenfor muren. Klagen fra naboen over rodet var helt tilbage i 2002, hvor der var hæk. For at imødekomme disse klager opførte han muren, så naboen ikke behøvede at se igennem hækken, når han ikke brød sig om det. I 2006 eller 2007 var det, han besluttede sig for at renovere driftsbygningerne. Han ringede til kommunen og spurgte til reglerne om spær, fordi der skulle bruges for 100.000 kr. spær. Derfor ville han gerne have klarhed over reglerne, inden han afholdt denne udgift. Han fik oplyst, at han bare kunne sætte høje spær på, og at der ikke var nogen problemer af nogen art. Husene måtte bare ikke være over 8 meter høje. Han fik bistand af en arkitekt for at få det hele til at se symmetrisk ud. De fik lagt tagsten på de fleste af bygningerne og fik så lige pludselig en anonym klage, som medførte et påbud. På daværende tidspunkt manglede der kun at blive lagt tagsten på garagen. Han var herefter til møde hos kommunen, hvor han skulle redegøre for påbuddet. Han var helt uforstående overfor påbuddet, fordi han forinden havde ringet ind og spurgt. På mødet deltog flere sagsbehandlere, blandt andet jurist Han fik forevist klagen og kunne se, at klagen ikke kom fra naboen men fra en håndværker, han lige havde fyret. Så blev helt mærkelig i hovedet, da han hørte det. Håndværkeren havde bare underskrevet sig som "anonym nabo". På mødet fik han af kommunen at vide, at han kunne forsætte med byggeriet, idet alt var ok. Han bad kommunen om et skriftligt dokument på det, og dagen efter fik han det sort på hvidt. På det tidspunkt var ferieboligerne og garagen - bortset fra taget på garagen - færdige. Hele

muren omkring ejendommen var da færdig, for den var færdigopført i 2005 eller 2006. Mødet på kommunen foregik i 2007. I 2006 havde de en kontrovers under opførelsen af muren på grund af en naboklage. Naboen klagede over, at de under opførelsen af muren havde kørt naboens hegn ned. Ved at se på det, kunne han se, at det var store lastbildæk, og han tog billeder af det. Han sagde til naboen, at det ikke havde noget med dem at gøre, men renholdesselskabet. Renholdesselskabet erkendte det med det samme, da han ringede til dem. Lige pludselig et års tid efter kom naboen med en ny klage. Der var da gået 2 år, efter muren var færdig. Naboen klagede nu over muren. Derved startede den egentlige naboklage. Han forsøgte hele tiden at imødekomme alt det, der blev sagt. Muren var sat en meter inde på hans egen jord fra skel, og han tilbød at sætte planter op. Muren er lagt en meter bagved selve skel det er meste af vejen hele vejen rundt. Hækken var endnu højere end 1,80 m, og hækken var bredere end muren. Han forstod derfor ingenting. Han havde opført muren for at efterkomme, at naboen ikke skulle kunne kigge ind. Han har ikke haft andre klager ude på ejendommen nogensinde over noget som helst. Kommunen ville ikke engang give ham et svar på, om det var en løsning at plante træer foran muren. Alt gik ham imod. Til aller sidst blev deres hestestald ulovlig på grund af en ændring af reglerne om hestebokse. Det er den bygning, hvor der er garage. Der har været kostald og hestestald der i 40 år inden ombygningen. Der har været høløft og alt muligt. Han har billeder af det. Om bilag 18 kan han sige, at det var arkitekten, der hjalp ham. To måneder efter mødet hos kommunen mødte han tilfældigt i byen. Han spurgte da om han kunne få lov at lave ferieboliger i de overflødiggjorte bygninger, hvilket besvarede med ja. sendte ham oplysninger om planloven via E-mail og fortalte, at han bare skulle indsende en ansøgning, hvilket han så gjorde. Kommunen svarede, at han skulle komme med en arkitekt tegning, hvilket han gjorde. Der stod, at der måtte være op til 10 ferielejligheder. Han lavede nogle små ferieboliger i hver af de overflødiggjorte bygninger. I nogle var der 10 værelser i nogle 6 værelser. Antallet varierede også til færre. Han tror, at det var 6 boliger med 10 værelser i hver. Mens han ventede på svar på denne ansøgning, fik han et påbud igen om at standse byggeriet. Der kom nu nr. 2 naboklage. De fik nej til 60 ferielejligheder. Det var små lejligheder med 6 værelser og 10 værelser i. Efter modtagelsen af den nye klage fra naboen ændrede kommunen karakter. Han kunne slet ikke forstå det, idet han kun havde søgt om 6 ferieboliger og ikke 60. Derefter havde han en masse dialog med kommunen, der endte med, at der blev afholdt en besigtigelse på ejendommen. Blandt andre deltog bygningsinspektør Muren ud imod hans egen mark var nok 2-2,5 meter høj inde midt på hans egen mark. Alle de andre mure omkring bygningerne var omkring 1,80 m ud mod vejen. Kommunen sagde til ham, at de skulle have givet ham en landzonetilladelse for at få det lovliggjort. Det gik kommunen hjem og lavede, men naboen rykkede hele tiden for at få afslagene efterlevet. Landzonetilladelsen kom i 2009 og var betinget. På daværende tidspunkt kørte en sag i Naturklagenævnet samtidig. På grund af sagen i

Naturklagenævnet ville han vente med at udnytte den betingede landzonetilladelse fra kommunen. Han troede på den betingede landzonetilladelse. Han ville vente med at opfylde vilkårene i den betingede landzonetilladelse, til der forelå en afgørelse fra Naturklagenævnet. Han havde allerede brugt mange penge på projektet, herunder 40.000 kr. til arkitekt. Han havde ikke økonomi til at opfylde alle vilkårene i den betingede landzonetilladelse, før han var sikker på, at han havde lov. Han ville vide, om byggeriet var lovligt, så han ikke stod i den situation, at han skulle rykke det ned. Selv mente han, at han havde gjort alt det, han skulle ved at indsende tegninger og alt det. Det kom som et chok for ham til aller sidst, at kommunen havde betinget landzonetilladelsen. Tidsfristen i den betingede landzonetilladelse ville udløbe, før der kunne foreligge en endelig afgørelse i klagesagen vedrørende Naturklagenævnets første afgørelse (bilag 1). Tidsfristen for vilkårene og klagesagen overlappede hinanden. Ellers var der ingen problemer i at indfri vilkårene i den betingede landzonetilladelse. Han så blot ikke noget formål i at gøre det, før han vidste, om han måtte få lov eller ej. Naturklagenævnet sagde, at garagen og muren skulle rykkes ned. Derefter begyndte han at spørge kommunen, om han kunne gøre andre ting for at løse problemerne med byggeriet på en eller anden måde. Han ville gerne finde en forligsmæssig løsning. Kommunen ville ikke engang i dialog med ham. Det drejer sig om brevene i bilag 22-25. Han gjorde alt, hvad han kunne, for at løse problemerne derude. Der var kun 2 mennesker, der havde klaget, og alle andre syntes, at det var pænt. De steder han har målt muren ud mod offentlig/fremmed side måler muren cirka 1,80 m. Det er kun ind mod ham selv, den er højere. Terrænet skråner, og derfor er muren nogle steder ind imod hans egen ejendom højere. Det vil sige, at den på den ene side har én højde og på den anden side en anden højde. Højden ind mod egen ejendom kan godt variere noget. Det er opført på den måde, for at få det til at se ens ud. Det er kun på grund af niveau forskelle, at muren nogle steder er højere ind mod egen ejendom.

lavede i forbindelse med sin forklaring en tegning af muren, der viste, at den er opført rundt om bygningerne på ejendommen og ikke rundt om den del af ejendommen, hvor der ikke er bygninger.

Parternes synspunkter

Parterne har procederet i overensstemmelse med deres påstandsdokumenter.

Sagsøgeren har i sit påstandsdokument gjort gældende

at sagsøgtes afgørelse, for så vidt angår muren, er i strid med det danske, men også EU-retlige proportionalitets princip, da det må lægges til grund, at den påståede ”dominerende” fremtræden af muren i landskabet kan tilgodeses på anden vis end ved fysisk nedrivning, herunder blandt andet ved at opsætte grøn beplantning foran muren (f.eks. grøn efeu),

- at det ikke indgår i afgørelsen, af en del af muren slet ikke kan ses fra vejen, hvorfor det fremtræder uklart, hvilke momenter, Sagsøgte reelt har lagt vægt på ved kravet om, at hele muren skal fjernes,
- at grøn beplantning som det ses på **bilag 20 og 21** netop ville kunne medføre, at muren slet ikke kan ses fra vejen, hvorfor det væsentligste argument for at lade muren (fysisk dominans i landskabet) nedrive er bortfaldet,
- at det danske og EU-retlige proportionalitetsprincip i forhold til garagen endvidere ikke er overholdt. Det er besluttet, at garagen skal fjernes i sin helhed, men der er et stort juridisk spænd mellem det at lade bygningen retligt lovliggøre og kræve fysisk nedrivning af en bygning i 2 etager. Det danske og EU-retlige proportionalitetsprincip er således ikke overholdt, da det ikke fremgår, hvorvidt et mindre vidtgående indgreb har været overvejet, f.eks. ved krav om fjernelse af blot en del af garagen,
- at der er tale om en samfundsmæssig værdispild i omegnen kr. 1 mio., i fald Sagsøger skal fjerne såvel muren som garagen, hvilket ikke står mål med de hensyn, som Sagsøgte har lagt vægt på,
- at Sagsøgte jf. **bilag 1** og **bilag 8** ikke har foretaget besigtigelse af hverken muren eller garagen i forbindelse med nogle af afgørelserne, hvilket er i strid med en garantiforskrift, da Sagsøgte i medfør af gældende regler kan undlade at lave åstedbesigtigelse, men alene i sager hvor der ikke er tvivl om de faktiske forhold. Dette er ikke tilfældet i en sag som denne, hvor Sagsøgte på baggrund af nogle billeder erklærer en mur for at være ”dominerende”, hvilket ikke er tilfældet, jf. **bilag 20** og hvilket Sagsøger på ingen måde er enig i,
- at den offentlige interesse i at fjerne muren og garagen ikke er så stærk, at der er grundlag for at kræve fysisk lovliggørelse, men at der ud fra et proportionalitetsprincip i stedet med rette kan ske retlig lovliggørelse, herunder ved at opstille relevante vilkår,
- at Sagsøger jf. afgørelserne fra henholdsvis Kommune og Natur- og Miljøklagenævnet har krav på at få prøvet sagens materielle del,
- at Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er ugyldig af den grund, at der normalt gives dispensation til bygninger i størrelsen 80-100 m²,
- at bevisbyrden for at proportionalitetsprincippet er overholdt, både for så vidt angår muren og garagen, påhviler Natur- og Miljøklagenævnet,

at Sagsøgers udgifter, såfremt der skal ske fysisk nedrivning, og det værditab Sagsøger dermed totalt vil blive påført vil andrage i alt kr. 1.552.138,70,

at dette samlet set medfører, at Sagsøgte's afgørelse om, at Sagsøger skal fjerne såvel muren som garagen, er ugyldig,

Sagsøgte har i sit påstandsdokument gjort gældende, at

"...Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 12. september 2014 (bilag 8) er lovlig og gyldig.

Afgørelsen er ikke truffet på et mangelfuldt eller fejlagtigt grundlag, og afgørelsen er heller ikke behæftet med mangler, som medfører ugyldighed. Nævnet er ikke forpligtet til at foretage en besigtigelse forud for nævnets afgørelse.

Det er sagsøgeren, som har bevisbyrden for, at afgørelsen er ulovlig eller ugyldig. Sagsøgeren har ikke løftet denne bevisbyrde.

Natur- og Miljøklagenævnet har med rette opretholdt Kommunes påbud af 20. december 2012 (bilag 5) og ikke givet sagsøgeren medhold i, at det ikke skulle stå klart, at kommunens påbud indebærer, at hele muren skal fjernes som følge af nævnets afgørelse af 19. december 2011 (bilag 1).

Prøvelsen under denne retssag mod Natur- og Miljøklagenævnet er afgrænset til retlige spørgsmål og klagepunkter, der har været fremsat over for nævnet. Nævnets afgørelse af 12. september 2014 (bilag 8) er truffet i medfør af planlovens § 58, stk. 1, nr. 4., hvorefter nævnet alene kan efterprøve retlige spørgsmål.

Det retlige spørgsmål i sagen for Natur- og Miljøklagenævnet var, om nævnets tidligere afgørelse af 19. december 2011 (bilag 1) skulle fortolkes således, at muren skulle fjernes i sin helhed, jf. bilag 8 sammenholdt med sagsøgerens klagebrev (bilag 7).

Natur- og Miljøklagenævnet tog med rette alene stilling til dette retlige spørgsmål, jf. bilag 8), og nævnet fandt, at nævnets tidligere afgørelse fra 2011 efter ordlyden omfattede hele muren. Kommunes påbud fra 2012 (bilag 5) står derfor ved magt.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 19. december 2011 (bilag 1) er klar og utvetydig, og det følger heraf, at hele muren skal fjernes, jf. bilag 8 sammenholdt med bilag 5 og 1.

Nævnets afgørelse fra 2011 (bilag 1) står også ved magt, da sagsøgeren – dagen før hovedforhandlingen – hævdede den retssag, hvor denne afgørelse skul-

le have været prøvet ved domstolene, jf. bilag A og bilag 4.

Sagsøgeren er afskåret fra at få prøvet spørgsmålet om retlig lovliggørelse af muren på ny i denne sag.

Hvis dette ikke var tilfældet – og sagen derfor i realiteten kunne begynde forfra – vil en fuld prøvelse af afslaget på retlig lovliggørelse af muren under nærværende sag reelt indebære, at sagsøgeren kan omgå den lovhjemlede søgsmålsfrist i planlovens § 62 i forhold til den første klagesag, jf. bilag 1, side 1.

Sagen vedrører heller ikke et spørgsmål om retlig lovliggørelse af sagsøgerens garagebygning, da dette spørgsmål også er endeligt afklaret med nævnets afgørelse af 19. december 2011 (bilag 1) og Kommunes efterfølgende påbud (bilag 5).

Det af sagsøgeren anførte under skriftvekslingen kan ikke føre til, at nævnets afgørelse er ulovlig eller ugyldig, ligesom de af sagsøgeren fremlagte bilag heller ikke kan føre til et andet resultat. Sagsøgerens sagsfremstilling bestrides.

Sagsøgeren har ikke godtgjort, at der på baggrund af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 19. december 2011 (bilag 1) eller Kommunes påbud af 20. december 2012 (bilag 5) er tvivl om omfanget af den fysiske lovliggørelse af muren.

Det af sagsøgeren anførte om værdispild og proportionalitet medfører ikke, at nævnets afgørelse er ulovlig eller ugyldig, da administrationen af og hensynene bag planlovens bestemmelser om landzonetilladelser som udgangspunkt vejer tungere end sagsøgerens rent økonomiske interesser. Værdispild forbundet med fysisk lovliggørelse i nærværende sag medfører ikke i sig selv, at påbuddet herom ikke er proportionalt, jf. bl.a. MAD 2013.1009/2B. Natur- og Miljøklagenævnets opfordring (1) er ikke besvaret. Det er derfor ikke muligt at vurdere udgifter forbundet med en fysisk lovliggørelse. Det af sagsøgeren anførte herom bestrides som udokumenteret.

Anbringender vedrørende (en ny fuld) prøvelse af spørgsmålet om retlig lovliggørelse af muren (og af garagebygningen) skal ikke tillægges vægt i nærværende sag.

Opsummerende gøres det gældende, at det var berettiget, at Natur- og Miljøklagenævnet i afgørelse af 12. september 2014 (bilag 8) ikke gav sagsøgeren medhold i, at det ikke står klart på baggrund af Kommunes påbud af 20. december 2012 (bilag 5) og nævnets afgørelse af 19. december 2011 (bilag 1), at det var hele muren, som skal fjernes."

Retten's begrundelse og afgørelse

Den indbragte afgørelse er fremlagt som sagens bilag 8. Afgørelsen er truffet med hjemmel i planlovens § 58, stk. 1, nr. 4. Ved afgørelsen stadfæstede Natur- og Miljøklagenævnet kommunes afgørelse af 20. december 2012, der er fremlagt som bilag 5. Det fremgår af bilag 5, at der er tale om et påbud om lovliggørelse, idet Natur- og Miljøklagenævnet ved afgørelse af 19. december 2011 (bilag 1) havde ændret kommunens landzonetilladelse til opførelse af garagebygningen og muren til et afslag. Det fremgår af påbuddet til at kommunen fastsatte en frist for fjernelse af muren og garagen. Det fremgår, at kommunen samme dag meddelte advokat, at kommunen ikke ville meddele landzonetilladelse til muren på betingelse af, at opsatte grøn beplantning. Endelig fremgår det, at forholdene skulle lovliggøres ved fysisk fjernelse i overensstemmelse med klagenævnets afgørelse. Ved det som bilag 7 fremlagte brev påklagede advokat kommunens afgørelse af 20. december 2012 til Natur- og Miljøklagenævnet, som den 12. september 2014 traf den afgørelse, der er indbragt for retten. Rettens prøvelse angår spørgsmålet om, hvorvidt den indbragte afgørelse er lovlig og gyldig.

Nævnets første afgørelse (bilag 1) var også indbragt for retten af men da har valgt at hæve sagen, kan retten ikke nu tage stilling til lovligheden og gyldigheden af de spørgsmål, der er omfattet af nævnets første afgørelse. Det kan ved vurderingen heraf ikke føre til et andet resultat, at nævnet ved sin første afgørelse ændrede den betingede landzonetilladelse, som kommune udstedte vedrørende blandt andet garagen og muren efter besigtigelse af ejendommen.

Parterne er enige om, at sagsfremstillingen i den påklagede afgørelse (sagens bilag 8) er korrekt. Det fremgår af nævnets første afgørelse, at nævnet med henvisning til planlovens § 58, stk. 1, jf. § 35, stk 1 foretog en fuld prøvelse af kommunens vurderinger vedrørende garagen og muren i relation til spørgsmålet om landzonetilladelsen. Af bilag 1 fremgår, at nævnet ud fra en samlet vurdering vedrørende både garagen og muren omgjorde kommunens landzonetilladelse til afslag. I henhold til planlovens § 58, stk. 1, nr. 1 har nævnet kompetence til at efterprøve kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 35.

I henhold til planlovens § 58, stk. 1, nr. 4 har nævnet kompetence til at efterprøve kommunalbestyrelsens afgørelser om andre forhold, der er omfattet af planloven og regler udstedt i medfør af planloven for såvidt angår retlige spørgsmål. kommunes påbud af 20. december 2012 (bilag 5) har karakter af en retlig afgørelse. Nævnets kompetence og rettens prøvelse af nævnets afgørelse skal således ske med hjemmel i planlovens § 58, stk. 1, nr. 4. Retten har derfor ikke kompetence til under denne sag at tage stilling til påstande anbringender om retlig lovliggørelse af muren og garagen.

Efter formuleringen af kommunens påbud af 20. december 2012 (bilag 5) og nævnets afgørelse af 19. december 2011 (bilag 1) finder retten ikke, at der var uklarhed om, at det var hele muren og garagen, som skulle fjernes fysisk. Der er ikke grundlag for at statuere, at den indbragte afgørelse er ugyldig eller ulovlig. Derfor frifindes nævnet, som nedenfor anført.

advokat har i forbindelse med sagens anlæg anslået sagens værdi til 1 mill. kr. Parterne har ikke skriftvekslet om spørgsmålet under forberedelsen. Ved hovedforhandlingen oplyste nævnet, at værdien set ud fra en værdispildsbetragtning nærmere bør fastsættes til cirka 310.000 kr. på grundlag af de af som bilag 28 og 29 fremlagte breve. Under hensyn til sagens udfald og de nedlagte påstande skal betale sagens omkostninger til Natur- og Miljøklagenævnet med 50.000 kr. Beløbet udgør nævnets rimelige udgift til advokatbistand, fastsat med udgangspunkt i parternes oplysninger om en anslået sagsgenstand, sagens karakter og varighed i retten. Det er forudsat, at nævnet ikke er momsregistreret.

Thi kendes for ret:

Natur- og Miljøklagenævnet frifindes.

Inden 14 dage skal betale sagens omkostninger til Natur- og Miljøklagenævnet med 50.000 kr.

Merete Strøm

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Retten i , den 12. februar 2016.

Tine Freese Hansen, kontorfuldmægtig